

Försvarsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remiss: Delbetänkandet Totalförsvarsplikten i framtiden (SOU 2008:98). Ert dnr Fö2008/3223/MIL

Civilförsvarsförbundet har inbjudits att lämna synpunkter på delbetänkandet. Förbundet lämnar följande synpunkter baserade på ett **medborgarperspektiv** på behov och förslag.

Personalförsörjningen

Civilförsvarsförbundet **tillstyrker** förslaget att Försvarsmaktens soldatförsörjning – så länge försvarsberedskapen tillåter det – görs oberoende av bestämmelserna om tjänstgöringsplikt i lagen om totalförsvarsplikt. Civilförsvarsförbundet anser att denna tillämpning ska gälla **hela** totalförsvaret, dvs. även det civila försvaret.

De enligt Civilförsvarsförbundet viktigaste motiven för denna samsyn med utredningen är följande:

- a) Det mycket begränsade behovet av att med pliktuttagna personalförsörja totalförsvaret.
- b) Den relativt låga viljan bland dagens värnpliktiga att efter avslutad grundutbildning fortsätta inom Försvarsmakten.
- c) Den alltfjämt mycket låga andelen kvinnliga yrkesofficerare.

Enligt Civilförsvarsförbundet **förutsätter** emellertid förslaget, att den behovsbaserade utbildningens innehåll och form från början till slut utformas så, att lämpliga kvinnor och män attraheras att söka sig till utbildningen, genomföra den och att de allra flesta utbildade efteråt anser att utbildningen var meningsfull och utvecklande även för den egna personen. Vidare måste ersättningsvillkoren marknadsanpassas. Dessutom bör den som med minst godkänt resultat genomgått utbildning få tillgodoräkna sig denna som merit vid antagning till eftergymnasial utbildning. Slutligen måste Försvarsmakten ha förmågan att vara en attraktiv arbetsgivare, något som emellertid förenar den med andra arbetsgivare med behov av att i framtiden anställa fler medarbetare på viktiga tjänster.

Civilförsvarsförbundet tror inte att det i praktiken blir svårt att vid behov åter tillämpa lagen om totalförsvarsplikt, eftersom **staten själv förfogar över alla nödvändiga medel för att säkerställa detta**. Det krävs dock att staten vinnlägger sig om att kommunicera säkerhetspolitiken och försvarspolitikerna med medborgarna, så att dessa förstår och bejakar den valda samhällslösningen. **Det är särskilt viktigt att medborgarna är medvetna om den säkerhetspolitiska utvecklingen och inte lever i ett tillstånd av aningslöshet eller med felaktig information.** Pliktutredningen bör därför enligt

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax
Box 2034 169 02 Solna	Ekensbergsvägen 128, 7 tr Sundbyberg	Tel vx: 08-629 63 60 Direkt: 08-629 63 75 Mobil: 070-647 60 95 E-post: anders.m.johansson@civil.se Hemsida: www.civil.se	08-629 63 83

Civilförsvarsförbundets uppfattning särskilt beakta detta behov i slutbetänkandet. Regering och riksdag måste för sin del lägga stor vikt vid en **fungerande kommunikation** med medborgarna. Civilförsvarsförbundet återkommer till detta under avsnittet folkförankring.

Civilförsvarsförbundet **tillstyrker** förslaget, att tjänstgöringsplikten, när det tillämpas för att motsvara samhällets behov, utökas till att även gälla kvinnor.

De frivilliga försvarsorganisationernas förmåga att leverera de uppdrag som dessa har varierar enligt tillgängliga uppgifter högst väsentligt mellan organisationerna. Det är givetvis otillfredsställande. Försvarsmakten måste därför se till att uppställda krav på att överenskomna volymer och kvaliteter levereras. Som en del av detta måste **staten** – inte enbart Försvarsmakten – och de ideella organisationerna komma överens om **gemensamma villkor** för denna samverkan. Skälet till att dessa gemensamma villkor måste formuleras och fastställas på en nivå ovanför myndighetsnivån är, att **det handlar om relationen mellan staten och andra samhällsaktörer, inte minst hur hela samhällets resurser ska tas tillvara.**

Folkförankring

Värnplikten har länge ansetts innebära en folkförankring av det militära försvaret. Vad den förankringen egentligen innebär, råder det uppenbart olika uppfattningar om. Grundläggande handlar det enligt Civilförsvarsförbundets uppfattning om att **försvara hela samhället och demokratin.**

Det helt nödvändigt att engagera medborgarna i det som gäller försvar och samhällets krisberedskap. **Om medborgarnas engagemang blir tillräckligt stort, kommer staten annars kunna ta vara på de resurser och möjligheter som faktiskt finns**, eftersom ”folket” är en högst väsentlig del av samhällets förmåga. Om den resursen inte används kan effekten annars bli en större förlust av liv, hälsa, egendom samt miljö jämfört med alternativet. Det ligger givetvis i medborgarnas eget intresse att staten måste se till att undvika detta.

Civilförsvarsförbundet anser att det – oavsett vilket begrepp man använder sig av – handlar om att medborgarna behöver **praktiskt användbar information och kunskap** för att

- förstå hur samhällets säkerhet (inklusive försvar) och krisberedskap i stort är uppbyggd
- ta ansvar för sin egen säkerhet och krisberedskap
- bidra till andras och därmed hela samhällets säkerhet och krisberedskap genom ett frivilligt engagemang
- bidra med egna synpunkter, kunskaper och erfarenheter så att dessa kan tas till vara i samhällets arbete för säkerhet och krisberedskap.

Hur denna förpackas och distribueras har en avgörande betydelse för resultatet.

Människors skydd och säkerhet är en del av välfärden. Erfarenheter visar att ju mer människor vet om det som inträffar, desto bättre klarar de av händelsen, undviker att bli ett offer och frigör därmed samhällsresurser vid händelser då resursinsatserna måste koncentreras på de mest utsatta medborgarna och samhällsfunktionerna.

Styrelsens för psykologiskt försvar förslag april 2007 till övergripande inriktning för information till allmänheten om säkerhetspolitik, försvarspolitik, krisberedskap och skydd mot olyckor för därför genomförs.

CIVILFÖRSVARSFÖRBUNDET

Sven Lindgren
Förbundsordförande

Anders M. Johansson
Generalsekreterare